

Kömhoff, al meer dan een eeuw kwaliteit

Door: Henk Thiesen

De naam Kömhoff is tot ver in deze regio bekend. Hij onderscheidt zich dan ook in velerlei opzicht van de gemiddeld voorkomende namen hier.

De naamsbekendheid is vooral veroorzaakt door het installatiebedrijf met de naam Kömhoff. Een bedrijf met een verhaal. Al vanaf 1897¹ heeft de familie een bedrijf in Panningen. Stichter was Frans Gustaaf Kömhoff, die geboren werd op 3 december 1867 te Huskeswaren in Duitsland. Uit zijn huwelijksakte blijkt dat Frans Kömhoff de laatste 6 maanden voor zijn vestiging in Helden, in Heijthuijsen had gewoond. Daar had de huwelijks aankondigingen om die reden plaats gevonden. Op 9 januari 1897 kwam hij vanuit Heijthuijsen naar Panningen waar hij ging inwonen op huisnummer 307² bij de familie Brummans. Hier leerde hij schijnbaar Cornelia Heijnen kennen. Deze was daarvoor 11 jaar werkzaam en woonachtig bij de familie Gielen (de slager) in Panningen. Koperslagers waren zeldzaam in Helden. Op Panningen 354³ woonde Karel Jacob Noblesse, van beroep koperslager. Hij vertrok in 1897 naar zijn geboorteplaats Neer. Het zou niet onwaarschijnlijk zijn dat Kömhoff, die meester koperslager was, de ontstane leemte toen heeft ingevuld.

Hun huwelijk werd voltrokken op 7 juni 1897 te Helden. Frans Kömhoff was 29 en Cornelia Heijnen 25⁴ jaar. Frans was een zoon van Carl Gustav en Wilhelmina Külr, beiden wonende te Kulucheswagen in Duitsland. Cornelia was een dochter van Hendrik Heijnen en Petronella Linsen. Ze was geboren in het gehucht Eindt te Helden-Dorp. Uit de huwelijksakte blijkt dat Frans ook in militaire dienst is geweest.

Hun eerste bedrijf

In 1897 na hun huwelijk ging het jonge stel wonen op huisnummer 418 op het Straatje⁵ te Panningen. Hier woonden eerst

Frans Kömhoff

Cornelia Heijnen

¹ Volgens het bedrijf zelf zou het opgericht zijn in 1896. Ik heb hier geen bewijzen voor gevonden.

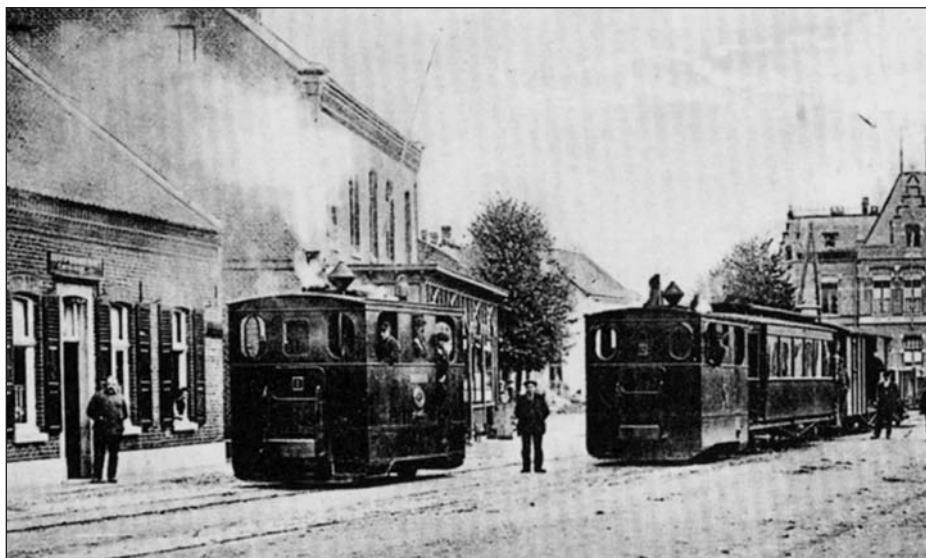
² O.A.H. Bevolkingsregister 1890-1910, huisnr. 307 later huisnummer 335. Hier woonde Hendrikus Brummans, De Klomp.

³ O.A.H. Bevolkingsregister 1890-1910, huisnr. 354. Voor Noblesse woonde hier Johannes Baptist Aerts, Koperslager uit Berg en Zoom.

⁴ Cornelia Heijnen werd geboren op 15 juni 1871 te Helden.

⁵ Na hun vertrek kwam de aannemersfamilie Verrijt hier wonen, thans woont hier de familie Nijssen.

Druk tramverkeer in Panningen (1915). Links ziet u Frans Kömhoff vóór het bedrijf waar hij zich in 1909 gevestigd had naast het diligencestation Joosten-Joosten. Op de achtergrond het postkantoor dat later gemeentehuis ('secretarie') werd.

Tweede vestiging

Schijnbaar draaide de zaak naar behoren. Een nieuw bedrijf werd in 1909 gezocht en gevonden op de Markt in Panningen. Ze vestigden zich in een pand dat van Triene Sjang Hendricks was, het had huisnummer 344⁷. (op de Ansichtkaart het tweede pand aan de rechterzijde) Het stond langs het diligencestation en hotel van de familie Joosten-Joosten. Het gezin Kömhoff kwam hier wonen met vier nog levende kinderen.

In 1914 werd hier nog Wilhelmus Fredericus Hubertus (1914) geboren.

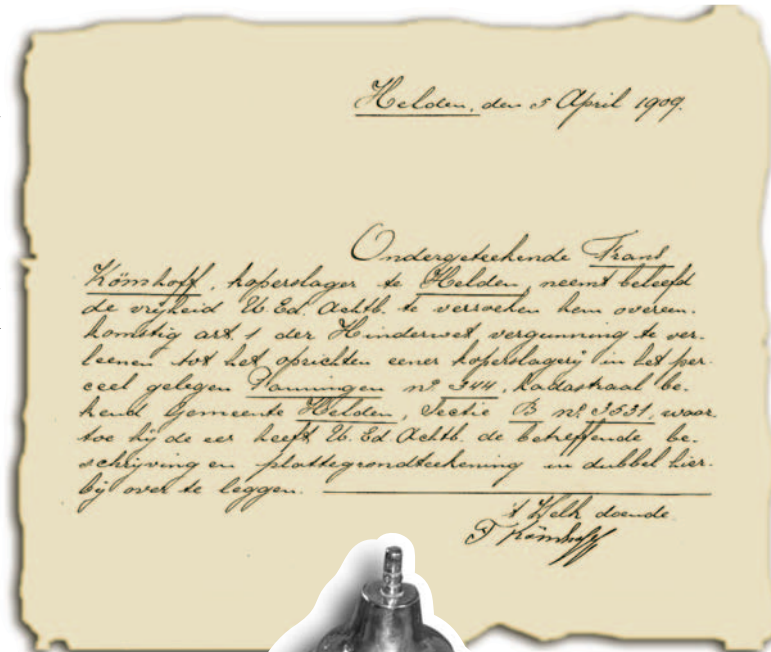
6 O.A.H. Brievenboek burgemeester Janssen, briefnr. 51, d.d. 10-02-1904.

7 Hier woonde voorheen de fam. Derix, het pand was van Hendricks en had voorheen huisnr. 312.

achtereenvolgens de families Koch, Kampen en De Bruijn. In dit huis op het Straatje werden ook de meeste kinderen geboren: 1. Willemina Hubertina (1898) 2. Maria Cecila (1900-1901) 3. Johanna Maria (1902-1904) 4. Hubertus Hendrikus (1903) 5. Peter Hermanus (1905) 6. August Wilhelm (1906-1906) 7. Maria Christina (1909-1928). Drie kinderen kwamen jong te overlijden. Op 10 februari 1904⁶ maakte de burgemeester van Helden melding van het feit dat "het huis, getekend No.418 van wijk Panningen bewoond door Frans Gustave Kömhoff Koperslager was gekenmerkt besmet door Diphtheritis".

Op 5 april 1909 zond Frans Kömhoff een brief naar de gemeente met het verzoek om een Hinderwet vergunning te verlenen voor het oprichten van een koperslagerij in dit pand⁸. De lengte en breedte van deze zaak was 6,70 m x 6,40. "De verrichten werkzaamheden zullen omvatten gewone koper-blik- en zink bewerking". Nadrukkelijk werd nog vermeld dat er geen stoommachines zouden worden gebruikt maar wel een "smeedshaard". Op 26 augustus werd de vergunning verleend.

Een mooi beeld van het werk uit die tijd van het koperslagerbedrijf geeft ons een oud rekenboek⁹. Hieruit zien we dat het klantenbestand vooral bestond uit bedrijven als, de melkfabriek, boerenbond, trammaatschappij, ringoven, de molenaars en verschillende kloosters enz. Maar ook de scholen, wethouders, de burgemeester, dokter Joosten en tal van andere inwoners in de gemeente Helden. Klanten buiten Panningen treffen we ook aan in Beesel, Buggenum, Meijel en Stramproij. Het meeste werk was toch dicht bij huis. Het bedrijf vervaardigde koperen waterpompen voor in huis en op de stal. Tussen de door hun zelf geboorde putten en gemonteerde pompen werd een loden waterleiding

Werkstuk van meester koperslager Frans Kömhoff

8 O.A.H. inv.nr. 1390.

9 In de bijlagen treft u een kostenoverzicht aan van de meest verkochte artikelen van Frans Kömhoff. Het boek loopt van 1909 tot ca. 1912. Daarna staan er niet gedateerde rekeningen in, geschat na de tweede wereldoorlog.

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Oprichting Handelsvennootschap.

Bij acte voor ondergeteekende verleden den 8. Februari 1919 is tusschen de Heeren Frans Kömhoff, Koperslager en Jan Jozef Hubert Poell, Bakker, beiden wonende te Panningen, gemeente Heiden, aangegaan eene Vennootschap van Koophandel onder de firma:

Noord-Limburgsche Grondboorinrichting Kömhoff & Poell.

De vennootschap is gevestigd te Panningen, aangegaan voor den tijd van vijftien jaren en heeft ten doel de voortzetting der zaken tot dusver door den Heer Kömhoff gedreven en alsoo de exploitatie van eene boorinrichting, het opsporen van delfstoffen en alles wat daarmede verband houdt, met name ook den handel in machinerieën.

Elker der vennooten is bevoegd ten name der vennootschap te handelen, de vennootschap aan derden en dorden aan de vennootschap te verbinden, een en ander echter alleen binnen de grenzen door het doel der vennootschap aangewezen.

De medewerking van beide vennooten wordt vereischt voor het opnemen van gelden, het aangaan van dadingen het teekenen van handelspapier, het aangaan van borgtochten, het optreden in rechten en in het algemeen tot het aangaan van alle handelingen, die buiten de grenzen van het doel der vennootschap vallen.

Namens de vennooten,
Notaris Haffmans.

gelegd. Een van de eerste panden die een gegalvaniseerde waterleiding kreeg met tapkranen was het Patersklooster op de Kerkstraat. De Paters waren ook al voorloper met de aanleg van elektriciteit¹⁰. Ook in het Marechauseegebouw van Panningen werd in 1912 een gegalvaniseerde waterleiding aangelegd. In de rekening treffen we tenminste 13 koperen tapkranen, 65 meter buis van 1 1/2" en 60 meter buis van de diameter 1". In totaal, inclusief pomp, sokken, knieën verloopnippels kostte deze waterleiding 466,64 gulden. Het rekenboek geeft een grote veelzijdigheid weer, van het vervaardigen van nummerplaatjes voor op de melkkannen, putten boren, koperen pompen vervaardigen tot het repareren en leveren van fietsen. Zelfs het verhuren van fietsen was bij Kömhoff geen probleem. Het kwam zelden voor, maar af en toe tref je een woord aan in het rekenboek dat we in de huidige sanitairwereld nog kennen. Bij de welgestelde van het dorp was soms sprake van een badkamer, pissoir, waterleiding, gootsteen enz.

Waarschijnlijk door gebrek aan ruimte voor het bedrijf werd gezocht naar een ander bedrijfspand. Tot 1917 woonde en werkte het gezin hier op de Markt en vertrok naar huisnummer 355 op de Schoolstraat in Panningen. In dat jaar werd door Kömhoff ook zijn naturalisatie¹¹ aangevraagd bij het toenmalige "Parket van den Officier van Justitie te Roermond". Frans Kömhoff had zijn plaats in Panningen wel gevonden. Hij was o.a. lid van Harmonie Concordia en zat in de "regeling-commissie" die in 1919 de "Eerste Limburgsche Jaarbeurs" organiseerde.

De derde vestiging

In dat pand¹² dat iets uit de bebouwde kern stond, woonde in eerste instantie de metselaarsfamilie De Bruijn en daarna Jacob Engels gehuwd met Johanna De Bruijn. In 1917 trok hier het gezin Kömhoff-Heijnen¹³ met 5 kinderen in. Op 24 maart 1917¹⁴ werd een verlot aangevraagd voor de verkoop van alcoholhoudende dranken. Het verlot werd verleend op 13 april voor de lokaliteit gelegen links van de hoofdingang. Het café had een oppervlakte van 25 m². Of men in de andere twee panden ook café heeft gehad, is niet bekend. Cornelia bediende de klandizie in het café en Frans in de koperslagerij.

Grondboringen

In de jaren rond 1914 werden in Helden diverse boringen naar steenkool verricht. Even werd ook gedacht dat hier kolenmijnen zouden komen. Een mooi voorbeeld van hoe dat leefde geeft ons Johanna Kömhoff-Theeuwen. Ze vertelde hoe de familie Smulders uit Tegelen op de Grooze haar ouderlijk huis¹⁵ liet bouwen met de voorgevel naar de wildernis van de Schorf. De reden was zo zei Smulders, "In de Schorf gaan ze straks kolen winnen en dan komt hier een weg voor het huis". Ook het bedrijf Kömhoff dat van boringen kennis had verdiepte zich in het winnen van delfstoffen. In 1919 stichtte Frans Kömhoff met Jan Jozef Hubert Poell, die van beroep bakker was, een vennootschap onder de naam "Noord Limburgsche Grondboorinrichting Kömhoff & Poell"¹⁶. De vennootschap werd aangegaan voor 15 jaar.

Ze had als doel het exploiteren van een boorinrichting voor het opsporen van delfstoffen, "en alles wat daarmede verband houdt, met name ook den handel in machinerieën. Van dit vennootschap is niet veel meer over dan de advertentie en één overlevering. Men zou in de twintiger jaren van de vorige eeuw naar zilverzand geboord hebben in het "Vongeren" bij het afwateringskanaal in de Egchelhei¹⁷.

Vierde vestiging

In 1916 treffen we een krantenartikel aan "Panningen. Door den heer Jos Uberbach werd aangekocht, het huis bewoond door F.Kömhoff en gelegen in het dorp voor de somme van

Enkele medewerkers van Kömhoff aan het werk bij het boren van putten. Het bedrijf was hierin gespecialiseerd.

- 15 Hier woonde de familie Theeuwen-Daniëls, de ouders van Johanna Theeuwen-Kömhoff
16 Van deze oprichting werd een akte opgemaakt voor notaris Haffmans op 3 februari 1919. G.A.V. De advertentie uit de Nieuwe Venloosche Courant, zaterdag 08-02-1919.
17 Volgens de overlevering van Jacques Thiesen.

10 De paters wekten in het begin van de vorige eeuw al hun eigen stroom op, in Helden kwam pas in 1922 elektriciteit

11 O.A.H. Naturalisatie inventarisnummer 1078.

12 In deze dubbele blok treffen we nu Thima aan, het pand werd volgens de gevelankers gebouwd in 1869.

13 Het pand van Kömhoff op de Markt in Panningen kunt u in Helden Oude Ansichten blz. 24 en 25 aantreffen.

14 O.A.H. inv.nr. 1176

De Steenstraat in 1942.
Links zien we het bedrijf van Kömhoff, toen nog met benzinepomp voor het huis. In het midden van de foto zien we de Fui en rechts de villa van de familie Engels.
Foto: collectie Twan Niessen

6300 gulden”¹⁸. Als we het artikel geloven zou het hier om het pand moeten gaan op de Schoolstraat. Mede omdat de koperlagerij meer ruimte nodig had werd gezocht naar een nieuwe plek in 1925. Opvallend is dat ook de vierde vestiging gezien vanaf het Straatje, de Markt, de Schoolstraat en de Huishoek¹⁹ zich allen in een rechte lijn bevinden door Panningen. Waarschijnlijk een bewuste keuze. Hier trok immers veel volk over. De weg is een fragment uit de toen nog Provinciale weg Reuver-Meijel.

In het buurtschap Huishoek werd hiervoor een geschikte kavel aangekocht. Op 7 juni 1926 werd aan de gemeente verzocht om medewerking en een vergunning te verlenen voor het oprichten van een koperlagerij gelegen aan de provinciale weg in de Huishoek. In de verleende vergunning stond dat binnen 6 maanden vanaf 1 juli 1926 de oprichting een feit moest zijn. Het adres evolueerde van Huishoek 300a naar Panningen 460 om vervolgens Steenstraat 10²⁰ te worden. In dit nog bestaande pand was in een ruimte een winkel ingericht. Als men voor het pand staat is dat de ruimte aan de rechtse zijde. Aan de linkerkant naast het gebouw stond een benzinepomp.

De eerste afsplitsing uit de zaak was een feit toen Harrie zich na zijn huwelijk met Elisabeth Höhnen²¹ zelfstandig vestigde. Hij woonde achtereenvolgens in Panningen op de

Ringovenstraat en op de Ninnesweg. In 1938²² vertrok hij naar Meijel. Hier startte hij een loodgieterbedrijf aan de Trambaan. Later werd deze vestiging ingeruild voor een nieuw bedrijf met winkel aan de Kalisstraat.

Op 1 augustus 1940 overleed de stichter Frans Kömhoff. Moeder Kömhoff dreef vervolgens met de zoons, Herm en Wiel de zaak verder. Ook Herm die behalve loodgieterwerk zich gespecialiseerd had in het boren van waterputten, zocht zijn emplooi elders. Hij vestigde zich met zijn vrouw Jeannette Saelmans²³ in Thorn waar zij een bedrijf stichtten. Na enige tijd vertrokken ze naar Ittervoort waar ze ook een bedrijf voortzetten.

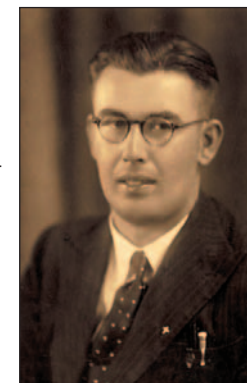
Wiel had net als zijn broers de opleiding bij zijn vader in de zaak gevolgd. Aanvullend werden nog diverse cursussen gevolgd. Op 11 maart 1946 ontvangt de Heer W. Kömhoff Koperslagerij te Helden-Panningen bericht dat zijn bedrijf stond ingeschreven onder nummer 791.

In 1947 huwde Wiel met Johanna Theeuwen uit de “Grooze”. Wiel, Johanna en Cornelia werkten samen in de winkel en loodgieterbedrijf. Johanna deed voornamelijk de winkel en het huishouden. Het assortiment in de winkel was nog niet zo uitgebreid en bestond vooral uit een klein assortiment fittingen. Ook hielp ze regelmatig de klandizie aan de benzinepomp voor het huis. Ze kan zich de slappe arm nog herinneren van het op en neer pompen van deze pomp. Niemand was dan ook rouwig dat deze al snel verdween. In 2006 trof men bij een wegconstructie de plek aan waar de pomp had gestaan. Hier zat een behoorlijke grondverontreiniging.

Na het overlijden van Cornelia Kömhoff-Heijnen op 2 september 1951 werd de winkel met de helft vergroot. De winkel besloeg toen twee ruimten die zich over de hele lengte van de

Werkstuk van koperlager Wiel Kömhoff

Wiel Kömhoff

Johanna Theeuwen

18 G.A.R. De Nieuwe Koerier, 28-07-1916.

19 De Huishoek was een buurtschap in Everlo, later werd de straat indeling ingevoerd en stond het bedrijf aan de Steenstraat.

20 O.A.H. Bevolkingsregister Helden 1923-1939 inv.nr. 1022 fiche 113. Nu is het huisnummer 9.

21 Elisabeth werd geboren op 7 april 1908 te Vierssen en overleed op 8 december 1969 te Meijel.

22 Bevolkingsregister Helden 1923-1939 inv.nr. 1025 fiche 117.

23 Jeannette Wilhelmina Saelmans werd geboren op 3 oktober 1903 te Weert en overleed op 10 januari 1960 te Ittervoort.

voorgevel strekte. Tevens vond deling in de familie plaats tussen de broers en zus. Het voeren van een bedrijf werd ook toen niet als gemakkelijk ervaren. Veel veranderde door de opgelegde wetgeving. Dingen komen en dingen

gaan. Het smeden van bedieningsstangen van waterpompen hield op. Ook het beslaan van paarden, dat toch in het verleden veelvuldig voorkwam, was in de vergetelheid geraakt. Smeden was ook niet de specialiteit van Kömhoff. De oude paardenbeugel waarmee paarden werden vastgezet, om ze te kunnen beslaan stond toen al geruime tijd werkeloos weg te roesten op het bedrijfsterrein. Een andere tijd diende zich aan.

Opkomst waterleiding

Met de opkomst van de waterleiding veranderde ook praktisch de vorm van het bedrijf. 50 Jaar had men zich gericht op het

boren van putten, het maken en aansluiten van pompen en goten. Voor het aanleggen van waterleiding was een heel andere kennis nodig. Wiel Kömhoff zag de opkomst van de waterleiding in eerste instantie als een bedreiging. Toch vormde deze omslag de basis voor het huidige bedrijf, dat door de veranderende marktbehoefte nog veel meer veranderingen zou ondergaan. In de jaren zestig begon een enorme economische groei. Veel nieuwbouw werd gepleegd en de wasmachine kwam op. Huizen werden voorzien van waterleiding en kregen douches. De zinken badkuip uit de achterkeuken verdween langzaam maar zeker uit beeld. Wat een luxe. Stilstand was vanaf nu achteruitgang.

Meer verplichtingen

In augustus 1959 werd een vergunning verleend voor het uitoefenen van een loodgieterbedrijf en waterfittersbedrijf. Op 1 januari 1960 ging de regeling voor de erkenning van waterfitters R.E.W.1960 van kracht. Alle tot nu toe erkende waterfitters dienden zich opnieuw in te schrijven. Op 9 december 1964 werd vergunning verleend door de Kamer

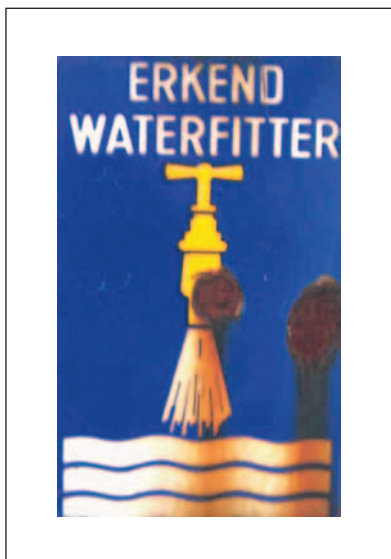
van Koophandel en Fabrieken voor Noord-Limburg voor het uitoefenen van een waterfittersbedrijf, Steenstraat 10 aan W. Kömhoff. Op 14 juli 1964 werd ontheffing verleend volgens de "vestigings wetbedrijven 1954" op het verbod tot het uitoefenen van een gasfittersbedrijf. De Sociaal-Economische Raad SER verklaarde op 4 november 1964 dat zowel het loodgietersbedrijf onder nummer KS 4538 als waterfittersbedrijf onder nummer KS 4539 voldeden aan de eisen van vakbekwaamheid als bedoeld voor het Vestigingsbesluit Bouwnijverheid 1958. De markt veranderde en het bedrijf groeide mee. Kömhoff werd in 1967 toegelaten tot Detaillist voor de handel in gasverwarmingsapparaten. Gas was de vervanger van turf, hout en olie.

Op 4 mei 1970 werd verzocht om een erkenningbord "Erkende Gasinstallateurs" op te hangen op een duidelijk zichtbare plaats. Dit om misbruik van onbevoegden te voorkomen. Er werd vervolgens wat afgesjouwd met de zware gasflessen. De gashaardenverkoop nam ook toe. De eerste 50 jaar mag het bedrijf zich koperslagerbedrijf noemen maar geleidelijk aan werd het meer en meer een loodgietersbedrijf dat grote installaties aanlegde. Het bedrijf kocht in sanitair, haarden en kachels, leidingen en fittingen, regenleidingen, sproeiers, pompen, gas, verwarming, zink, lood, tin en waterslangen. Op 15 januari 1965 werd door notaris Seelen te Venlo de Naamloze Vennootschap W.Kömhoff N.V. opgericht. Met ingang van de oprichting werd een doorschrijfboekhouding ingevoerd en een boekhouder aangenomen.

Behalve klanten in de streek waren ook bedrijven als de Waterleidingmaatschappij de huidige WML klant. Met ingang van 14 juni 1972 werd een maatschap met elkaar aan gegaan om bij een groot aantal percelen watermeters te kunnen vervangen in diverse gemeenten in Limburg. Langzaam maar zeker groeide het bedrijf. In 1969 werd een buitenrek²⁴ met

Wiel Kömhoff bij het solderen van een zinken hemelwaterafvoer. Rechts zien we nog een gedeelte van een regenwaterput.

²⁴ Op 18 december 1969 vergunning verleend door de gemeente Helden aan Fa.W.Kömhoff N.V. Steenstraat 9, perceel sectie E no. 4525.

Uit de jaarstukken over het boekjaar 1969 ²⁵			
Werkplaats,loods en erf	Fl. 62.984,00	Machines en werktuigen	Fl. 13.747,00
Kantoorinventaris	Fl. 2.317,00	Magazijninventaris	Fl. 2.027,00
Winkelinventaris	Fl. 377,00	Rollend materieel	Fl. 16.725,00
Kas	Fl. 668,38	Boerenleenbank tegoed	Fl. 54.645,02
Giro	Fl. 3.486,74	Debiteuren	Fl. 135.501,14
Onderhanden werken	Fl. 26.367,00	BTW 1969 te vorderen	Fl. 1.962,01
Lening G.Berghs	Fl. 4.376,10	Vorraden	Fl. 89.875,14
Lening W.F.H. Kömhoff	Fl. 42.347,65	Pensioenverplichtingen	Fl. 30.728,12
Crediteuren	Fl. 40.952,62	Algemene kosten	Fl. 183,75
Kantoorkosten	Fl. 2.618,40	Personeelskosten premies	Fl. 8.065,63
Vennootschapsbelasting	Fl. 11.416,60	Eigen vermogen	Fl. 252.702,74

overkapping gebouwd. Later kwam er ook nog een wasruimte plus berging bij. De onderstaande financiële cijfers geven een mooie indruk van het bedrijf eind zestiger jaren.

Het woon-winkelhuis, kantoorgebouw en magazijnen, werkplaatsen, opslag, autostalling en de buizenopslag vertegenwoordigde in 1970 een waarde van fl. 72.900,-- Uit de lijst

debiteuren kunnen we aflezen dat in een jaar gewerkt werd bij 382 klanten. Daar staan 48 bedrijven tegenover die voor Kömhoff materialen leverden. Midden zestiger jaren ging het personeel nog met 7 auto's en een Solex en Sparta bromfiets naar de klanten toe. In 1972 telde het bedrijf inmiddels 12 auto's van de

meest uiteenlopende merken ter waarde van fl.38.759,--. Het bedrijf was ook het eerste bedrijf dat zich een B.V.²⁶ mocht noemen.

Overlijden Wiel Kömhoff

Het bedrijf kreeg een flinke dreun toen op 30 mei 1974 na een langdurige ziekte Wiel Kömhoff kwam te overlijden. Johanna Kömhoff-Theeuwen weet zich deze moeilijke tijd nog heel goed te herinneren. Ze zegt hierover, dankzij de grote inzet van het personeel is de zaak toen blijven bestaan. *“Alleen, had ik het nooit gered”*. Dankzij het doorzettingsvermogen en de positieve kracht van Johanna Kömhoff ging het bedrijf door en

²⁵ Jaarstukken voor W.Kömhoff N.V. door Accountant A.J. Geux, 11-01-1971

²⁶ Aldus de voormalige boekhouder van Kömhoff, Dhr. Geux.

bestaat het nu nog. Behalve moeder van een gezin was ze ook zeer nadrukkelijk moeder van het bedrijf.

In 1977 verzocht de gemeente Helden aan Kömhoff om een nieuwe vergunning aan te vragen voor het bedrijf. Redenen waren de uitbreidingen van de laatste jaren en de opslag en verkoop van Butaangas. Op 5 januari 1978 werd een vergunning verleend door de Arbeidsinspectie. Het bedrijf werd toen omschreven als *“Installatiebedrijf van sanitaire en centrale verwarmingsinstallaties annex opslag van propaan in flessen”*.

Johanna Kömhoff-Theeuwen in 2007.

Derde generatie

In een familiebedrijf zou je denken, dat toch wel één van de drie zonen samen met moeder de bedrijfstraditie voort zou willen zetten. Moeder heeft in dit proces nooit gestuurd. De kinderen werden hierin vrij gelaten. In 1978 begon Peter bij een zeilmakerij en zou hier tot 1982 blijven werken. Hij omschrijft nu deze periode als een van de belangrijkste van zijn leven. Na enkele maanden bezinning deed zich een gelegenheid voor om te starten als leerjongen bij Kömhoff. Dat hij deze functie aannam kwam mede door toedoen van Lei Verbugt²⁷. Deze adviseerde Peter om de kans waar te nemen. Hij kon dan wel, “de zoon van” zijn, maar kreeg toch een gelijke behandeling als het overig personeel. Een jaar of 5-6 voerde hij alles uit wat een leerjongen kreeg opgedragen. Het ging niet vanzelf. In korte tijd werd het bedrijf getroffen door het overlijden van Jan Verbong en Ton Smits. In die tijd werden Peter Kömhoff en Hai Nouwen naar voren geschoven.

Peter Kömhoff tijdens de opening van de vernieuwde zaak in 1990.

Midden jaren tachtig viel het op dat de omzet van badkamers sterk begon te dalen. De omzet werd tot dan voor 50% bepaald door één grote aannemer en de overige 50% door heel veel kleinere opdrachten. Zo groeide de behoefte om zelf een showroom te gaan bouwen. Het eerste plan dat gelanceerd werd is er nooit gekomen. Het is slechts tot lering gebruikt

²⁷ Peter was 8 jaar toen zijn vader ziek werd en 14 toen deze stierf. Lei Verbugt, vader van zijn vrienden werd zijn tweede vader.

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit

voor het uiteindelijke ontwerp. Dat kreeg in 1989 gestalte toen het bedrijf flink uitgebreid werd met een sanitaircentrum van 320 vierkante meter. Tevens werd de ingang verlegd van de Steenstraat naar de J.F. Kennedylaan nummer 2. Op 9 februari 1990 opende burgemeester J. van 't Hooft het nieuwe sanitaircentrum. Maar liefst 35 badkameropstellingen met een grote verscheidenheid aan merken gaf de klant grote keuzemogelijkheden. In 1991 kocht Peter het bedrijf van de “*kinderen Kömhoff*”. Al snel bleek dat de bouw van deze showroom een gouden greep zou zijn. Het bedrijf onderscheidde zich nog meer, toen het zich in 1993-94 aansloot bij de Baderie. De bedrijven die aangesloten zijn bij de Baderie kenmerken zich in hun specialisatie. Deze is vooral bedoeld om een complete badkamer te kunnen bouwen.

Baderie van het jaar

De Baderie houdt ieder jaar de verkiezing: “*Baderie van het jaar*”. In 2000 werd deze eretitel aan Kömhoff verleend. In 2002 kwam het bedrijf bij de eerste drie en in 2006 werd weer de titel “*Baderie van het jaar*” binnen gehaald. Deze titel wordt uitgereikt aan bedrijven nadat alle klanten waar een badkamer is gebouwd een positief enquêteformulier hebben ingevuld op vier hoofdlijnen. Indien een bedrijf scoort op klantenwaardering, bedrijfsvoering, presentatie en jaarlijkse omzetstijging komt het in aanmerking voor de titel “*Baderie van het jaar*”. Het installatiebedrijf kan de uitslag alleen beïnvloeden door goed werk te leveren en prima service te verlenen.

Op 1 maart 1995 werd installatiebedrijf Kömhoff een gecertificeerd waarborg installatiebedrijf. In dat jaar werkten hier 18 medewerkers. Men kon hier terecht voor het compleet renoveren van badkamers. In een showroom van 320 m² had men de keuze uit een dertigtal badkamers. Aan de afhaalbalie worden installatiematerialen verkocht aan particulieren en bedrijven. Het magazijn had een oppervlakte van 250 m². Bij het installatiebedrijf kon men terecht voor het aanleggen van complete badkamers, sanitair, waterleidinginstallaties, centrale verwarming, ventilatie, beregening en warmtepompen, cv ketelonderhoud en vernieuwing en alles wat waterbehandeling betreft. Met het leggen van dakbedekking werd in het begin van de 21e eeuw gestopt. Men zegt wel eens, de geschiedenis herhaalt zich. Ook voor warmtepompen dient men putten te

Impressie van de vernieuwde showroom.

boren. Ze zijn alleen ongeveer 100 meter dieper. Op het gebied van de techniek van warmtepompen heeft Kömhoff een samenwerkingsverband met Installatiebedrijf Vostermans uit Meijel.

Heropening 2007

In 2005 groeide het idee om het bedrijf anders in te richten. Op 2 maart 2007 werd Baderie Kömhoff na een drastische verbouwing en uitbreiding opnieuw geopend. Het bedrijf kreeg een grote uitbreiding de showroom, tegelhoek en het centrale verwarmingsgedeelte. Daarnaast werd een groot nieuw gedeelte ingericht met sfeervolle haarden. Op voornoemde datum werd ook herdacht dat de derde generatie Peter Kömhoff op 1 maart 1982 in dienst is getreden en sinds 1991 de eigenaar is van de zaak. Thans werken bij Kömhoff 25 mensen. Het bedrijf kent een respectvol verleden en gaat een mooie toekomst tegemoet.

Personeel

De zaak heeft altijd als slogan gehad, “*hier kun je altijd en op alle tijden terecht*”. Johanna Kömhoff is dankbaar voor het-

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Gevraagd om dadelijk in dienst te treden, voor vast werk, twee bekwame

Koperslagersknechts

bij F. KÖMHÖFF, Panningen bij Venlo. 3016

Koperslager- en Zinkwerkersknechts.

Gevraagd 2 koperslagers- en zinkwerkersknechts, zoo spoedig mogelijk.

Adres Fr. Kömhoff-Heijnen, Panningen bij Venlo. 3178

Wordt gevraagd zoo spoedig mogelijk een

Koperslagersknecht en een Leerjongen,

bij FR. KÖMHÖFF, Mr. Koperslager, Helden bij Venlo. 2309

28 Drietal advertenties, 1912, 1915 en 1916. Uit de dagbladarchieven van G.A.Venlo en G.A. Roermond.

29 Dit overzicht kwam tot stand uit het bevolkingsregister. Veel namen waren doorgehaald en waren zeer slecht leesbaar. Het is mogelijk dat daardoor niet de juiste schrijfwijze van deze namen is gehanteerd.

30 Waarschijnlijk is deze lijst niet compleet.

31 Jo Nijssen stichtte later met zijn broer Piet en Piet VVelten installatiebedrijf ENWVE.

Een woord van dank gaat uit aan Johanna Kömhoff, Door Thiesen en Peter Kömhoff voor het verstrekken van gegevens en archiefmateriaal.

geen het personeel voor het bedrijf heeft betekend. Zonder het personeel zou de zaak niet meer bestaan hebben. Dat dit een wederzijds gevoel is blijkt wel uit de vele jubilea op deze zaak. Het bedrijf telt nu 27 betrokken en verantwoordingsvolle personeelsleden. Zij staan voor U klaar.

Koperslagers van het eerste uur

De eerste medewerkers kwamen van heinde en verre, Rotterdam, Amsterdam, Duitsland. Slechts een medewerker kwam uit de buurt, Maasbree. Kömhoff wierf personeel via advertenties in de toenmalige dagbladen. Zo lezen we in 1912 "Gevraagd een, Koperslagersknecht voor vast werk, om terstond in dienst te treden. F. Kömhoff, Panningen en Venlo²⁸". Uit de vervolgadvertentie in de maand juni mogen we concluderen dat het niet meeviel om personeel te krijgen.

Van 1900²⁹ tot 1950 treffen we de volgende loodgieters aan bij Kömhoff. Adriaan de Bruijn (1898), Leo Jan August Vranten (1899), August Hubert Hendrickx (1905-1906), Ludovicus Hendrik Hubert Krauth (voor 1908), Theodoor van Hees (1908-09), Johannes Koolen (1908), Theodorus van Hees (1908-1909), Hendrik Martinus Franssen (voor 1909), Joseph Smits (1912), Johannes Rudolfus Bellinger (1912), Jan Hubertus Willem Housemans (1913-1916), Hendrikus Hoogen (1913), Martinus Johannes Ketel (1914), Simon Goosen (1916), Willem Hendrikus Stevens (1918), Heinrich Martin Kuijpers uit Viersen (voort 1923), Heinrich Westersteigen (rond 1930). Waarschijnlijk zal deze lijst niet compleet zijn.

Werknemers van 1950 tot 2007³⁰

Berry Brouwers (verkoper), Dennis vd Bosch, Erik Bouten, Thijs Bouten, Jos Daniëls, Ellen Goutier, Jan Gielen, Sjeng Gellen, Wiel Geurts, Jan Hillen, Leo Hendriks, Niek Hendriks (verkoper), Ger Heesen, Piet Huijs, Sjaar Huijs, Leo Hendriks, Frans van den Homberg, Peter Hermans, Jan Janssen, Paul Janssen, M. Joris, Hay Knapen (administrateur), Ron Kesselmans, Bram Kersten, Loek Lenen, Mat Timmermans, Ton Korsten, Wiel Koopmans, Hay van Lier, Jac Lommen, Thijs v.d. Leeden, Ronald Maessen, Maurice v. Monfort, Hai Nouwen (calculator en bedrijfsleider), Jo Nijssen³¹, Jo van Ninhuijs, Jan Peeters, Math Peeters, Ruud Peeters, Niels Reinders, Fons

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit

... al meer dan een eeuw kwaliteit

**Bij gelegenheid van
de opening van het vernieuwde bedrijfspand**

Deze foto werd aangeboden door het personeel.

Sijben, Ruud Smits, Ton Smits (eerste bedrijfsleider), Door Thiesen, Harrie Thijssen, Theo Tillemans, Harrie Vaessen, Harrie Verstappen, Jan Verbong, Piet Verhees, Twan Verhaegh, Perry Wilms, Wiel Wanten, Angelie Winkelmolen Herm, Harrie, Wiel, Johanna, Wim en Peter Kömhoff

Het bedrijf kende 3 directeuren:

Frans Kömhoff

Wiel Kömhoff

Peter Kömhoff

Aantekeningen uit het rekenboek 1909

De in het boek aangetroffen schrijfwijze is hier overgenomen.

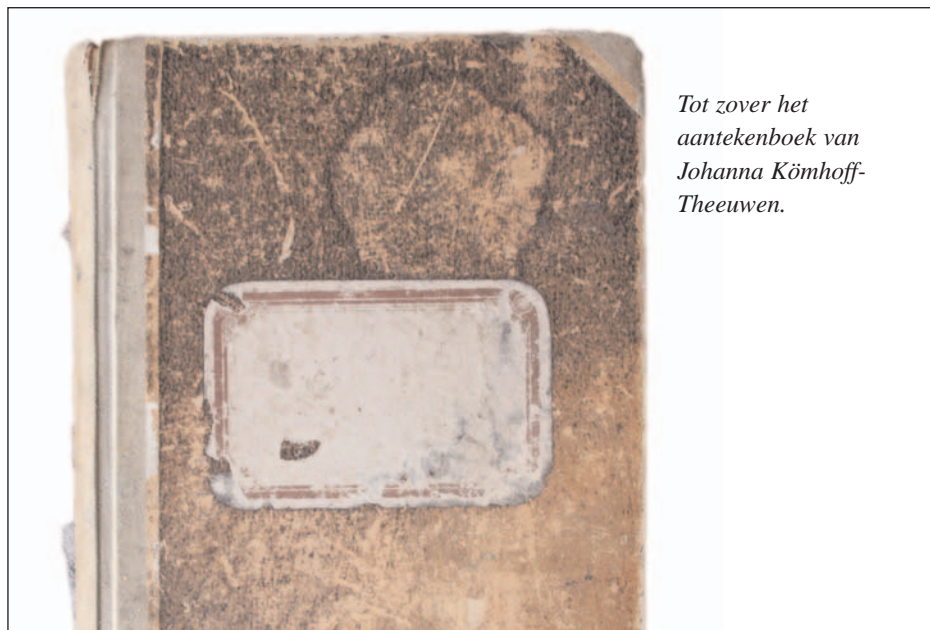
Doktor Joosten	2 kleine 1 groote doos karbid	fl. 0,90
1907	Nieuw spatbord op vits	fl. 0,60
	Vits (fiets) lantern	fl. 0,24
	Nieuwe pomp met plank en ijzerscharnier en platzen	fl. 22,00
Peter Lormans	Vijf teuten genummert	fl. 0,34
1909	Nieuwe zinken trichter	fl. 0,95
	Keukenpomp verruult nieuw pomp met nieuw slot en zeuger	fl. 7,00
	Nieuwe deksel op kuip	fl. 11,50
Jean Heuvelmans	Vulkaan rijwiel met terugtraprem	fl. 70,00
W. joosten	Een binnenband	fl. 2,75
1909	Twee nieuwe spatborden	fl. 1,00
	Nieuwe ketting	fl. 2,25
Jean Kessels, timmerman	18 meter 30 cm dakgoten	fl. 24,70
	36 kilo loden buis	fl. 9,00
	1 meter loden buis aan de pomp gootsteen	fl. 1,40
Jean Spoormakers	Putt geboort 8,5 meter diep, 1,25 extra voor vilter en koperbovenstuk 1,3 meter	fl. 61,50
Scholtens kandidaat notaris	Nieuwe pomp met buisen	fl. 38,00
	Een kraan in de badkamer	fl. 1,10
	200 kilo carbid a. 12,50 de 100	fl. 25,00
W. Verriet	Zinkwerk te Bezel 112 kg zink	fl. 43,68
1909-1910	1 kilo zoldeer	fl. 1,50
	Nieuwe koperen waschketel	fl. 25,00
Gemeente Helden	Gemeentepomp Panningen nieuwe bovenstukken met 2 fleugels	fl. 7,00
H. Joosten	Lint aen Postwagen en nieuwe ruit	fl. 0,30
Kerk panningen	4 meter staalraadzeil an Godslamp gemaakt	fl. 0,50
Grath Gromme	3 Teuten genummert	fl. 0,18
1909	2 oude tauten genummert	fl. 0,20
	Nieuwe buitenband	fl. 6,75
W. Brummans, Vosberg	Twee teuten banden omgezet	fl. 0,50
1909	Nieuwe stalpomp	fl. 18,00
Wed. Rutten 1909	Buis aan Pissoir gemaakt	fl. 0,20
Hermans Schmid	Een meter 2 duims buis	fl. 1,20
Theodoor Gielen, Egchel	Nieuwe sadel	fl. 3,25

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit

	Damesvits gehurt	fl. 1,00
Jean Kessels, voerman	Nieuwe teut 25 liter	fl. 5,65
Jean Winkelmolen, Buggenum	Putt gebort 12 meter, ijzeren buizen en pomp	fl. 35,00
Klooster Panningen	Closekranen en waterleiding repariert	fl. 1,25
1909	Wateronderzoek Sittard	fl. 1,00
Manus Jacobs 1910	Vits gehuurt 3 dagen	fl. 1,20
E.Haffmans	Pomp in keuken repariert en uitloop opnieuw angesoldeert	fl. 1,20
1910	2 nieuwe koperen kranen in waterleiding gemakt	fl. 3,80
Veldwachter Peeters	2 nieuwe binnen en buitenbanden opgelegd	fl. 16,35
Tramwegmaatschappij Venlo-Maasbree-Helden	60 meter 1 duims buis	fl. 24,00
1912	Buizen gelegd gegraven 3 man 3 dagen	fl. 15,00
J.Maes bierbrouwer Stramproij	Putt geboort 23 meter met vilter en koperen bovenstuk	fl. 150,00
Marechausse Panningen	Complete gegalvaniseerde waterleiding	fl. 466,64
Tram	Waterleiding gelegd clossets spulbakken gewerkt 6,5 dag a 4 gulden 2 man	fl. 26,00
1912	49 meter gegalvaniseerde buis	fl. 20,00

... al meer dan een eeuw kwaliteit

Kömhoff Kömhoff

... al meer dan een eeuw kwaliteit